

**BOSHLANG‘ICH SINIF O‘QUVCHILARIDA KREATIV TAFAKKURNI
RIVOJLANTIRISHNING METODIK ASOSLARI****Xusanova Gulruxsor To‘lqinjon qizi***FarDU Boshlang‘ich ta‘lim uslubiyoti kafedrası o‘qituvchisi***Yo‘ldasheva Marg‘uba Nematjon qizi***FarDU Boshlang‘ich ta‘lim yo‘nalishi 4-kurs talabasi*

Annotatsiya: Mazkur maqolada boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirish muammosi zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida tahlil qilingan. Kreativ tafakkurning pedagogik-psixologik mohiyati ochib berilib, uni shakllantirish va rivojlantirishda samarali bo‘lgan metodik asoslar yoritilgan. Tadqiqotda rivojlantiruvchi ta‘lim, fanlararo integratsiya, muammoli o‘qitish hamda innovatsion ta‘lim texnologiyalarining boshlang‘ich ta‘lim jarayonidagi didaktik imkoniyatlari asoslab berilgan. O‘quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish kreativ tafakkurni rivojlantirish samaradorligini oshiruvchi muhim omil sifatida ko‘rsatib o‘tilgan.

Kalit so‘zlar: kreativ tafakkur, boshlang‘ich ta‘lim, metodik asoslar, innovatsion yondashuv, rivojlantiruvchi ta‘lim, fanlararo integratsiya.

Аннотация: В статье рассматриваются методические основы развития креативного мышления у учащихся начальных классов. Раскрывается педагогико-психологическая сущность креативного мышления, анализируется роль развивающего обучения, междисциплинарной интеграции и инновационных образовательных технологий. Обоснованы эффективные методы формирования творческого мышления с учетом возрастных и индивидуальных особенностей младших школьников.

Ключевые слова: креативное мышление, начальное образование, методические основы, инновационный подход, развивающее обучение.

Annotation: The article examines the methodological foundations of developing creative thinking in primary school students. The pedagogical and psychological essence of creative thinking is revealed, and the role of developmental learning, interdisciplinary integration, and innovative educational technologies is analyzed. Effective methods for fostering creative thinking considering age and individual characteristics of students are substantiated.

Keywords: creative thinking, primary education, methodological foundations, innovative approach, developmental learning.

KIRISH

Zamonaviy jamiyatning jadal rivojlanishi ta'lim tizimi oldiga yangi vazifalarni qo'yimoqda. Bugungi kunda ta'limning asosiy maqsadi nafaqat bilim berish, balki mustaqil, tanqidiy va kreativ fikrlaydigan shaxsni shakllantirishdan iboratdir. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi o'quvchilarning bilish faoliyati, tafakkur jarayonlari va ijodiy qobiliyatlari shakllanadigan muhim davr hisoblanadi.

Boshlang'ich sinfda o'quvchilarning kreativ tafakkurini rivojlantirish ularning keyingi ta'lim bosqichlarida muvaffaqiyatli o'qishi va hayotiy muammolarga moslashuvchan yondasha olishi uchun mustahkam poydevor yaratadi. Shu bois boshlang'ich ta'lim jarayonida kreativ tafakkurni rivojlantirishning metodik asoslarini ilmiy jihatdan asoslash dolzarb pedagogik muammo sifatida namoyon bo'lmoqda.

ASOSIY QISM

Kreativ tafakkur tushunchasining pedagogik-psixologik mohiyati

Kreativ tafakkur shaxsning yangi g'oyalar yaratish, muammoli vaziyatlarga noodatiy yondashish va mavjud bilimlarni yangi sharoitlarda qo'llay olish qobiliyati bilan tavsiflanadi. Psixologik tadqiqotlarda kreativ tafakkur tafakkurning murakkab shakli sifatida qaralib, u tahlil, sintez, taqqoslash va umumlashtirish kabi aqliy jarayonlarning o'zaro uyg'unligi asosida rivojlanishi ta'kidlanadi.

Boshlang'ich sinf yoshidagi o'quvchilarda kreativ tafakkur ko'proq qiziqish, tasavvur, fantaziya va faol bilish ehtiyoji orqali namoyon bo'ladi. Ushbu yosh davrida o'quvchilarning psixologik sezuvchanligi yuqori bo'lib, bu holat ularning intellektual va ijodiy rivojlanishi uchun qulay imkoniyatlar yaratadi. Shu sababli ta'lim jarayonida o'quvchilarning yosh va individual xususiyatlarini hisobga olish muhim. Fanlararo integratsiya va innovatsion texnologiyalarning ahamiyati metodik talab hisoblanadi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirish jarayoni maqsadga yo'naltirilgan metodik tizim asosida tashkil etilishi lozim. Avvalo, rivojlantiruvchi ta'lim tamoyillarini ta'lim jarayoniga joriy etish muhim ahamiyatga ega. Rivojlantiruvchi ta'lim o'quvchini bilimlarni tayyor holda qabul qiluvchi emas, balki bilimlarni mustaqil izlanish va kashf etish orqali egallovchi faol subyekt sifatida shakllantiradi.

Kreativ tafakkurni rivojlantirishda muammoli ta'lim metodlari alohida o'rin tutadi. Muammoli vaziyatlar yaratish, ochiq savollar berish, bir nechta yechimga ega topshiriqlardan foydalanish o'quvchilarning mustaqil fikrlashini faollashtiradi. Loyiha faoliyati va tadqiqotga yo'naltirilgan mashg'ulotlar esa o'quvchilarda ijodiy tashabbuskorlik, mas'uliyat va tanqidiy fikrlash ko'nikmalarini shakllantiradi.

Boshlang'ich ta'limda fanlararo integratsiya o'quvchilarning bilimlarini tizimli va yaxlit holda shakllantirish imkonini beradi. Turli fanlar mazmunini o'zaro bog'lash orqali

o‘quvchilarda voqelikni kompleks idrok etish, muammolarga kengroq va ijodiy yondashish qobiliyati rivojlanadi. Integratsiyalashgan darslar o‘quvchilarning tafakkurini faollashtirib, kreativ fikrlashni rivojlantirish uchun qulay sharoit yaratadi.

Shuningdek, axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish boshlang‘ich ta’lim jarayonining samaradorligini oshiradi. Multimedia vositalari, interaktiv topshiriqlar va raqamli ta’lim resurslari o‘quvchilarning vizual tasavvurini kengaytirib, ularning ijodiy faolligini kuchaytiradi. Innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar o‘quvchilarning o‘rganishga bo‘lgan ichki motivatsiyasini oshiradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, boshlang‘ich sinf o‘quvchilarida kreativ tafakkurni rivojlantirish ta’lim tizimining muhim va ustuvor vazifalaridan biridir. Ushbu jarayon samarali metodik asoslar, rivojlantiruvchi ta’lim yondashuvlari, fanlararo integratsiya hamda innovatsion ta’lim texnologiyalariga tayangan holda tashkil etilgandagina yuqori natijalarga erishish mumkin. Natijada mustaqil fikrlaydigan, ijodkor va raqobatbardosh shaxsni shakllantirish uchun mustahkam pedagogik poydevor yaratiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Mirziyoyev Sh.M. Ta’lim va tarbiya sohasini rivojlantirishga oid konseptual g‘oyalar. – Toshkent.
2. Andreev V.I. Kreativnaya pedagogika i razvitiye lichnosti. – Moskva.
3. Хусанова, Г. (2022). Kichik maktab yoshidagi o‘quvchilar so‘z boyligini oshirishning pedagogik-psixologik asoslari. *Современные тенденции инновационного развития науки и образования в глобальном мире*, 1(4), 232-235.
4. Xusanova, G. (2024). Boshlang‘ich sinflarda zid ma’noli so‘zlar ustida ishlash usullari. *Farg‘ona davlat universiteti*, (3), 38-38.
5. Xusanova, G. (2024). THEORETICAL FOUNDATIONS OF LEARNING WORDS WITH OPPOSITE MEANINGS IN ELEMENTARY MOTHER TONGUE CLASSES. *CURRENT RESEARCH JOURNAL OF PEDAGOGICS*, 5(06), 19-26.
6. Menchinskaya N.A. Psixologiya obucheniya v nachalnoy shkole. – Moskva.
7. O‘zbekiston Respublikasi Davlat ta’lim standartlari. – Toshkent.
8. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo‘yicha ilmiy maqolalar to‘plami.